

Bediüzzaman neden hacca gitmedi?

Aykut Altan: “Üstad Saîd Nursî Hazretleri Şâfiî’dir. Şâfiî mezhebinde hacca gitmek için maddî imkânların şart olmadığı, sıhhati olanın ilk fırsatta gitmesi gerektiği söyleniyor. O halde Üstadın hacca niçin gitmediğini açıklayabilir misiniz?”

Haccın farz olmasının şartlarından birisi, hacca gidip gelmeye güç yetirebilmektir. Bu, içtihat konusu değil; âyetin hükmüdür. Yani mezheplere göre değişmez. Kur’ân bu hususu şöyle hükme bağlamıştır: “Oraya gitmeye güç yetirebilen kimsenin Allah için Kâbe’yi tavaf etmesi farzdır.” (1)

Güç yetirebilmekten maksat; her ne sûretle olursa olsun, Kâbe’ye ulaşmaya gücü yetmektir. Kâbe’nin yakınında olup, yaya olarak Kâbe’ye ulaşabilenler için ekonomik güç, Kâbe’nin uzağında olanlara nazaran pek fazla bir önem arz etmeyebilir. Fakat oraya gidip gelmeye güç yetirebilmeyi bütün mezhepler, parasal güç ve sağlık da dâhil her türlü kudret ile izah etmişlerdir. Bununla berâber, yaşlı olan, hasta olan veya benzeri özörlere sahip bulunan zengin kişiler, kendileri yerine vekil gönderebilmekte iken, zengin olmayanların böyle yükümlölükleri yoktur. Bu mesele Şâfiî mezhebinde de, diğer mezheplerde de böyledir.

Kâh vatan savunmasında, kâh Rus esâreti altında, kâh memleket hâpishanelerinde geçen fırtınalı bir ömür; eşittir: Bediüzzaman Saîd Nursî’nin hayatı. Dârü’l-Hikmet’ten kısa bir süre maaş almıştır. Aldığı maaşın zarûret miktarından fazlasını kabul etmemiş ve yeğeni Abdurrahmân’a vererek, “Hıfzet. Bu para bize helâl değildir; millet malıdır” demiş; daha sonra o parayla kitap bastırarak halka meccânen dağıtmış; böylece milletin parasını yine millete iâde ettiğini ifâde etmiştir. (2)

Paraya ve maddeye böylesine değer vermeyen, eline geçen her kör kuruşu yine millet için harcayan, kendisi de “ölmeyecek kadar” bir rızıkla yetinen Bediüzzaman Hazretlerinin hacca niçin gitmediğini zâhir bilgilerimizle sorgulamaya hakkımızın olacağını sanmıyorum.

Dipnot:

1- Âl-i İmrân Sûresi, 3/97;

2- Yaşar, İslâm; Bedüzzaman, Yeni Asya Neş., s. 110.